

“UMUMIY PEDAGOGIKA” fanidan mustaqil ta'limni tashkil etish texnologiyasi

Chirchiq - 2023

Количество предыдущих
выдач

--	--

Chirchiq – 2023

CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

PEDAGOGIKA FAKULTETI

"UMUMIY PEDAGOGIKA"
KAFEDRASI

"Umumiy pedagogika"
fanidan mustaqil ta'limni tashkil
etish texnologiyasi

Tuzuvchilar: Professor G.O. Ernazarova
P.f.f.d., (PhD) A.Y. O'g'ayev
O'qituvchi M.S. Janbayeva
Taqrizchilar: CHDPU professori J.L. Usarov
TDPU professori M.E. Xaydarov

24.10.2023 y CHDPU o'quv-uslubiy kengashining 3-sonli bayonnomasida tasdiqlandi va nashrga tavsiya qilindi.

Chirchiq – 2023

1-Modul

UMUMIY ESLATMA

O'zbekistonda yuksak malakali pedagog kadrlarni tayyorlashda milliy va xalqaro tajribalarga asoslanilmoqda. Bunda pedagogik turkumdagi kasbiy fanlarning ahamiyati muhimdir. Shu ma'noda gumanitar, tabiiy va aniq fanlar bo'yicha mutaxassislar "Umumiy pedagogika" o'quv fani asoslarini chuqur egallashlari lozim. Chunki oliy pedagogik ta'lim muassasasida mazkur fanlar bo'yicha ta'lim olgan mutaxassislar kelgusida ana shu fanlar bo'yicha *pedagog* sifatida faoliyat yuritadi. Shu sababli O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 27 fevraldagi "Pedagogik ta'lim sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarorida bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassislarning "sohalar bo'yicha pedagogik kompetensiyalarga ega bo'lishi" vazifasi alohida ta'kidlangan.

"Pedagogika" tushunchasi shaxsga ta'lim berish, uni tarbiyalash va unda amaliy ko'nikmalarni shakllantirish ma'nosini anglatadi. Mazkur fanning maqsadi bo'lajak o'qituvchilarni shaxsga ta'lim va tarbiyalash asoslari bilan tanishtirishdan iborat.

Fanning vazifalarini quyidagilar tashkil etadi:

- ta'lim-tarbiyaning nazariy masalalari bilan tanishtirish;
- ta'lim berishning metodlari, vositalari va texnologiyalari bo'yicha ko'nikma berish;
- bo'lajak pedagoglarni amaliy kompetensiyalar bilan qurollantirish.

Oliy ma'lumotli mutaxassislar ushbu fanning ana shu mazmuni, maqsadi va vazifalarini chuqur anglashlari kerak.

"Umumiy pedagogika" "Pedagogika" fanining asosi bo'lib, unda mazkur o'quv fanining vazifalarini quyidagilar tashkil qiladi:

- pedagogika nazariyasi va tarixi bo'yicha kasbiy bilim berish;
- ta'lim didaktikasi bo'yicha ko'nikma bilan qurollantirish;
- tarbiya asoslari bo'yicha kompetensiyani tarkib toptirish;
- pedagogik faoliyat asoslari bilan tanishtirish va yo'naltirish.

Ushbu masalalar "Umumiy pedagogika" o'quv fani doirasida o'rganiladi.

"Pedagogika nazariyasi" - Pedagogika fanining shakllanishi va rivojlanishi, maqsad va vazifalari, predmeti, ilmiy-tadqiqot metodlari, shaxs rivojlanishi va unga ta'sir etuvchi omillar, yaxlit pedagogik jarayon va uning mohiyati, didaktika (ta'lim nazariyasi), ta'lim jarayoni qonuniyatlari va tamoyillari, ta'lim mazmuni, ta'lim metodlari va vositalari, ta'limni tashkil etish shakllari, o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini tashxis etish, tarbiya jarayoni mazmuni, mohiyati, qonuniyatlari, tamoyillari, tarbiyaning umumiy metodlari, tarbiya turlari mazmuni, mohiyati, maqsad va vazifalari, shakl, metod va vositalari, ta'lim muassasalarini boshqarish, korreksion pedagogika asoslarini o'z ichiga qamrab oladi.

"Pedagogika tarixi" - Pedagogikaning alohida sohasi sifatida pedagogik fikrlarning paydo bo'lishi va rivojlanishini o'rganish orqali yangi, istiqbolda hal etilishi lozim bo'lgan vazifalarni belgilab beradi hamda uni hal etish strategiyalarini ko'rsatib beradi. U eng qadimgi davrlardan hozirgi davrgacha pedagogik fikrlar va ta'lim tizimining rivojlanishi hamda eng qadimgi davrlardan hozirgi kungacha jahon mamlakatlarida tarbiya, ta'lim va pedagogik fikrlar rivojiga doir masalalarni o'zida aks ettiradi.

"Pedagogik mahorat" - Pedagogik mahorat va madaniyat, ta'lim amaliyoti va pedagogik fikrlar tarixida o'qituvchi mahorati masalasining aks etishi, pedagogik qobiliyat, o'qituvchining kommunikativ qobiliyati, muloqot psixologiyasi va muloqot madaniyati, pedagogik muloqot, pedagogik takt va pedagogik etika, pedagogik texnika va uni egallash yo'llari, nutq madaniyati, o'qituvchining o'quv jarayonidagi mahorati, o'qituvchining tarbiyachilik mahorati, o'qituvchi mehnatini ilmiy asosda tashkil etish, o'z-o'zini tarbiyalash va o'z ustida ishlash, ilg'or pedagogik tajribani ommalashtirish kabi masalalarni qamrab oladi.

Ta'limda me'yoriy hujjatlarni yuritish - Umumiy pedagogikaning tarkibiga kiruvchi o'quv fani bo'lib, u ta'lim-tarbiyaga oid milliy asoslari bo'yicha bo'lajak pedagoglarga kasbiy bilim, ko'nikma va malaka beradi.

2-Modul

FAN BO'YICHA MUSTAQIL TA'LIMNI TASHKIL ETISH VA BAHOLASH

Mustaqil ta'lim – bu bo'lajak pedagoglarning mustaqil tarzda ma'lumotlar, kitoblar, metodlar va texnologiyalar asosida kasbiy bilim, ko'nikma hamda malakani o'zlashtirish tizimidir. Shu jihatdan, auditoriyada professor-o'qituvchilar tomonidan ajratilgan ma'ruza, amaliy va seminar soatlarida yo'naltiruvchi shaklida mustaqil ta'limga e'tibor qaratiladi va qolgan fan bo'yicha o'zlashtirilishi shart bo'lgan mavzular mustaqil ta'lim sifatida talabalar tomonidan auditoriyadan tashqarida o'zlashtiriladi.

O'zlashtirish darajasi hamda oraliq nazoratni topshirgan talabalarga yakuniy nazorat sifatida fan o'qituvchisi tomonidan yozma ish, test yoki og'zaki shaklda baholanadi. Bundan tashqari talabalarning ijodkorligi hamda ularda dars jarayoniga yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etish ko'nikmasini shakllantirish maqsadida har bir talabaga individual mavzu beriladi va bu bo'yicha talabalar tomonidan yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llab dars ishlanmalari tayyorlanadi va ishlanma himoyasini amalga oshiradi. Bunga asosan o'qituvchi tomonidan talabaning joriy nazorat bahosi belgilanadi.

Talaba uchun mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- 1) darslik va o'quv qo'llanmalarining boblari va mavzularini o'rganish;
- 2) tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruza qismlarini o'zlashtirish;
- 3) o'qitish va nazorat qilishning avtomatlashtirilgan tizimlari bilan ishlash;
- 4) o'z-o'zini baholash orqali bilimni uzluksiz nazorat qilish;
- 5) fanlar bo'yicha adabiyotlarni o'rganish va tahlil qilish, qo'shimcha adabiyotlar ustida ishlash hamda ularni o'rganish;
- 6) yangi pedagogik texnologiyalarni, jihozlarni, jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish;
- 7) talabalar ilmiy-tadqiqot ishlarini o'rganish.

Mustaqil ta'limni quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

1. Mavzu bo'yicha portfoliya shakllantirish.
2. Mavzu bo'yicha referat tayyorlash.
3. Mavzu bo'yicha slayd yaratish (kreativ yondashuv asosida).
4. Mavzu bo'yicha 20 ta test savollarini tayyorlash (kaliti bilan), tayyorlangan testlarning 50% murakkab test bo'lishi lozim.
5. Bir soatlik dars ishlanmasini yaratish (tarqatma materiallar bilan).
6. Darslik va o'quv qo'llanmalardan foydalanib, barcha mavzularni o'rganish.
7. Mavzu bo'yicha glossariy tuzish.

Mustaqil ta'limni tashkil etishda internet va axborot manbalaridan izchil foydalaniladi.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan taqdimot tashkil qilinadi.

No	Mustaqil ta'lim mavzulari	Ajratilgan soat
1	O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini rivojlantirishning konseptual asoslari	3 soat
2	Pedagogika fanining maqsad va vazifalari	3 soat
3	Pedagogik kasbi va pedagogik faoliyat	3 soat
4	Didaktika ta'lim nazariyasi sifatida	3 soat
5	Ta'lim metodlari va vositalari	3 soat
6	Ta'lim mazmuni	3 soat
7	Dars – ta'limni tashkil etishning asosiy shakli	3 soat
8	O'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini tashxis etish	3 soat
9	Tarbiyaning maqsad va vazifalari	3 soat
10	Tarbiyaning umumiy metodlari. Jamoa tarbiya obyekti va subyekti sifatida	3 soat
11	Xalqaro baholash dasturlari	3 soat
12	Ta'lim muassasasi menejmenti	3 soat
13	Pedagogika tarixini o'rganishning konseptual asoslari	3 soat
14	Hadis ilmi va uning tarbiyaviy ahamiyati	
15	Birinchi Renessans davrining mohiyati	3 soat
16	Muso al Xorazmiy, Abu Nasr Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sinoning pedagogik qarashlari	3 soat
17	Kaykovusning "Qobusnoma", Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asarlarida ta'lim-tarbiya talqini.	3 soat
18	Ikkinchi Renessans davrida pedagogik masalalar	3 soat
19	Amir Temur, Mirzo Ulug'bek, Muhammad Bobur, Jomiy va Navoiylarning ta'lim - tarbiyaga oid qarashlari	3 soat
20	Jahon pedagogika fani rivojlanish tarixi	3 soat
21	Jadidchilik harakatida milliy tarbiya	3 soat
22	Mustaqillik yillarida ta'lim - tarbiya	3 soat
23	Rivojlangan davlatlar ta'lim tizimining o'ziga xos jihatlari	3 soat
24	Yangi O'zbekiston ta'lim islohotlari	3 soat
25	Pedagogik mahorat va uning o'qituvchi faoliyatidagi o'rni	3 soat
26	O'qituvchi kasbiy faoliyatida pedagogik qobiliyatlar va pedagogik texnika	3 soat
27	Pedagogik nizolar va ziddiyatlarni bartaraf etish usullari	3 soat
28	O'qituvchi mehnatini ilmiy asosda tashkil etish. O'qituvchi pedagogik faoliyatida kasbiy refleksiyaning o'rni	3 soat
29	Zamonaviy o'qituvchiga qo'yiladigan talablar	3 soat
30	Pedagogik kasbiy kompetentlik va o'qituvchi faoliyatida innovatsion texnologiyalarni qo'llash mahorati.	3 soat
Jami: 90 soat		